

4. september 2026

UKA 2026/264

Inatsisartut suleriaasiani § 36 malillugu apeqquteqaatit aallaavigalugit oqallisissatut uku siunnersuutigaakka:

Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni mingutsitsinngitsumik aqquusiinnaanermut periarfissat apeqquteqaatit aallaavigalugit oqallisigineqarnissaannik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit)

Imartagut pisuussutitta pingaarnert ilagaat. Avatangiiserput, aalisarnej inuussutissanillu avammut nioqquteqarneq aningaasaqarniarnitsinnut, peqqissutsitsinnut kinaassutsitsinnullu pingaaruteqarluinnartuupput. Taamaattumik immikkut ittumik akisussaaffeqarpugut imartatta pisariaqanngitsumik mingutsinneqarnissaanut illersornissaanut.

Demokraatit isumaqarput, akisussaassuseqartumik aalajangersimasumillu avatangiisinut politikkeqassasugut suliniuteqarluta tigussaasunik, imartatsinnik, aalisagaatitsinnik, inuussutissatsinnik aammalu issittumi avatangiisitsinnullu illersuutaasussamik.

Inatsisartut siunnersuutiga¹ Putsup gassiinut imermik umiarsuit Kalaallit Nunaata imartaani kuutsitsinissaannik inerteqquteqarnissamik suliarilereerpaat. Alloriarnej pingaarutiilik. Apeqqutaavorli, ut nammineq aalajangikkatta 12 sømilit sinnertariaqarneerigut Islandimullu suleqateqarnissatsinnik suliaqarluta nunatta akornanni mingutsitsinnginnerusumik umiarsuarnut aqquusiinissamut.

Mingutsitsinnginnerusumik umiarsuarnut aqqusiineq Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni alloriarnej tulliutissaq ilassutitut, Island peqatigalugu misissorlutigu, umiarsuarnik angallanneq nunatta akornanni avatangiisinut annertunerusumik illersuutaasinnaanersoq nunat tamalaat akornanni minnerpaaffissaatut aalajangikkaniit.

Minguinnerusunik ikummatissanik atuineq aqqutaasinnaavoq, uuliamik mingutsitsinnginnerunissamut, paamik aniatitsinikinnerunissamut aammalu ataatsimut anguniagaqarnermik, aqqut Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni Atlantikup avannarpasissuani avatangiisinut akisussaassuseqarnerpaamik ingerlanneqassasoq.

Pingaartumik ukunani, tassami uulia ikummatissaq kinertoq imaannaanngitsunik sivisuumillu atuuttussanik ajoquusiinnaammat, immamut aniatinneqaralaruni. Minnerunngitsumik issittumi aamma atlantikup avannarpasissuani imartani, issi, isorartussuseq, silap pissusaa mianernartoqarnerpaat pissutaallutik torersaaneq ajornakusoortippaat kingunerluutillu annertusitillugit.

¹ UPA 2026/148

Nunani tamalaani issittup imartaani uulia ikummatissaq kinerteq pillugu malittarisassanik sanasoqareerpoq. Atuinissamut inerteqquneqarneq aammalu issittup imartaani HFO-mik atuinermi kingunissai atuutinneqalerput 1. juli 2024, umiarsuarnulli aalajangersimasunut ikaarsaarneermut malittarisassat atuupput, malittarisassat aatsaat tamakkiisumik atuutilissallutik 1. juli 2029-imiit.

Taakkua Demokraatit isumaat malillugu takutitsipput, sulí politikikkut iliuuseqarnissamut tunngavissaqartoq. Pissutissaqanngilagut utaqqiinnassallugit, nunani tamalaani malittarisassat tamakkiisumik atuutilersikkiartuaarneqarnissaat. Uagut nammíneerluta suleqatigiinnissamik suliniuteqarsinnaavugut sanilitsinnut qaninnernut pitsaassutsit qaffasinnerunissaannut ingerlavinni, uagutsinnut pingaaruteqartunut.

Danmark, Sverige aamma Finland 1. juli 2025-imiit imartaminni ammasunik pujumik saliissutinit aniatitsinissamut inerteqquteqalersimapput. Taakku takutippaat, ajornaquteqanngitsoq pinngortitamut piumasaqaatit sukaternissaat, politikikkut taamaaliornissamut piumassuseqartoqarpat.

Kalaallit Nunaata Islandillu akornanni mingutsitsinngitsumik aqqusiineq avatangiisimuinnaq tunnganngilaq. Aammali nunani tamalaani isigineqarnitsinnut tunngalluni. Imaq inuuniutigaarput. Inuussutissanik minguitsunik tuniniaavugut. Avatangiiserput, pitsaassuseq akisussaassuserlu aallaavigalugit uagutsinnut tuniniartarpugut. Taamaattumik umiarsuakkut angallannerput annertunerusumik pingaartitatsinnut, isigineqarnitsinnut kissaatigisatsinnut naleqqussartariaqarparput.

Ilumoorinnaanngilaq, nunatut inuussutissat minguitsuusut oqaluuserissagigut, avatangiiseq mianernarteq aammalu immap pisuussutaasa akisussaassuseqartumik atornissaat, tassunga ilutigalugu misissoqqaarnagu, Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaanniit umiarsuarnik angallanneq qanoq ililluni mingutsitsinnginnerusinnaanersoq.

Aqut taamaattoq soorunami ineeriartortinneqassaaq piviusorsioortumik aammalu sullissisut, umiarsuarnik ingerlatsisut, isummersoqatigalugit. Naalakkersuisuusinnaapput, islandip naalakkersuisui, umiarsualiviit attuumassutillit, umiarsuarnik piginneqatigiit namminersorlutillu inuussutissarsioortut. Anguniagaq imaattariaqanngilaq pisariaqanngitsumik naalleraaneq, kisiannili atorluarsinnaasunik akisussaassusilinnillu aaqqiissutissanik nassaarniarnerit, avatangiisimut illersuisuullutillu angallassinerup inuiaqatigiinnut pingaaruteqarneranik ataqqinnittuussallutik.

Taamaattumik kissaatigaara, Inatsisartut Naalakkersuisullu pingaartumik apeqqutitut ukununga isummernissaat:

- Qanoq ililluta suleqatigiinnermik aallartitsinnaavugut Islandimut nunatta akornanni mingutsitsinngitsumik aqqusiinissamut?

- Avatangiisinut piumasaqaatit suut piviusorsioortuuppat taamaattumik aqqusiornermi, tassani pineqarluni

orsussanut mingunnerusunut piumasaqaatit, silaannarmik mingutsitsinnginnerusunik aammalu pujumik saliissutinik aniatitsinnginnissamik?

- Qanoq ililluta qulakkiissavarput, mingutsitsinngitsumik umiarsuarnik angallannerup inerisarnissaa umiarsualiviit, umiarsuarnit piginneqatigiit aammalu namminersorlutik inuussutissarsiuteqartut qanimut suleqatiginissaat, avatangiisinut illersuineq pilersuisussaatitaanerullu assigiimmik ingerlanneqarsinnaaneranut?

Aalisarnerput illersussavarput. Inuussutissagut illersussavagut. Avatangiiserput illersussavarput. Takutissavarpullu, nuna mikigaluarluni avatangiisinut anneretuunik suliniuteqarsinnaasoq, uagutsinnut pingaaruteqarluinnartut, paaqqutariniarlugit.

Qilanaarpunga, partiit allat aamma Naalakkersuisut Kalaallit Nunaata aamma Islandip akornani umiarsuarnik mingutsitsinngitsumik ingerlasarnissamut periarfissat qanoq isumaqarfigineqarnersut paasissallugu.